



## Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Psicología do Traballo	Código	760G01004		
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Psicología				
Coordinación	Rolon Varela, Jose María	Correo electrónico	j.rolon@udc.es		
Profesorado	Rolon Varela, Jose Maria	Correo electrónico	j.rolon@udc.es		
Web					
Descrición xeral	<p>A asignatura "Psicología do Traballo", pertencente ao Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos, ofrece unha visión integral dos procesos psicolóxicos e sociais que inflúen no ámbito laboral. O seu propósito é proporcionar aos estudantes as ferramentas e coñecementos necesarios para comprender e mellorar a dinámica de traballo nas organizacións.</p> <p>? Proporcionarase unha visión xeral da Psicología do Traballo, os seus fundamentos teóricos e a súa evolución histórica. Discutirase a súa relevancia e aplicación no contexto actual das organizacións.</p> <p>? Estudarase os métodos e técnicas para atraer e seleccionar o talento axeitado. Analizarase as probas, entrevistas e outras ferramentas utilizadas para avaliar aos candidatos.</p> <p>? Abordarase as estratexias e programas de formación e desenvolvemento, centrándose en como deseñar e avaliar intervencións formativas efectivas para mellorar as competencias e o rendemento dos empregados.</p> <p>? Explorarase os procesos e canles de comunicación dentro das empresas. Discutirase a importancia dunha comunicación clara e eficaz para a cohesión e o éxito organizacional.</p> <p>? Examinarase as teorías e estilos de liderazgo, o seu impacto na motivación e o rendemento dos equipos, e como desenvolver habilidades de liderazgo efectivas en diferentes contextos organizacionais.</p> <p>? Estudarase as teorías da motivación e a súa aplicación práctica na contorna laboral. Discutiranse estratexias para fomentar a motivación entre os empregados.</p> <p>? Analizarase as competencias emocionais necesarias para manexar o estrés, os conflitos e as relacións interpersoais no traballo. Explorarase técnicas para desenvolver a intelixencia emocional e crear unha contorna laboral saudable.</p> <p>A través dun enfoque teórico-práctico e unha metodoloxía participativa, os estudantes desenvolverán habilidades críticas para aplicar os conceptos da psicología do traballo en contextos reais, contribuíndo ao benestar dos empregados e ao éxito organizacional. Esta materia é fundamental para aqueles que buscan desempeñar roles de xestión de recursos humanos, consultoría organizacional e desenvolvemento de talento.</p>				

## Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

## Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Saúde laboral e prevención de riscos laborais.	A3		
Dirección e xestión de recursos humanos.	A4		
Psicología do Traballo e Técnicas de negociación.	A8		
Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.	A13		
Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.	A14		



Dirixir grupos de persoas.	A15		
Asesorar e/ou xestionar en materia de emprego e contratación laboral.	A16		
Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.	A20		
Realizar análises e diagnósticos, prestar apoio e tomar decisións en materia de estrutura organizativa, organización do traballo, estudo de métodos e estudo de tempos de traballo.	A21		
Participar na elaboración e deseño de estratexias organizativas, desenvolvendo a estratexia de recursos humanos da organización.	A23		
Aplicar técnicas e tomar decisións en materia de xestión de recursos humanos (política retributiva, de selección...).	A24		
Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.	A27		
Elaborar, desenvolver e avaliar planes de formación ocupacional e continua no ámbito regulado e non regulado.	A28		
Aplicar os coñecementos á práctica.	A31		
Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.	A32		
Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional.	A33		
Interrelacionar as distintas disciplinas que configuran as relacións laborais.	A34		
Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.	A35		
Resolución de problemas.		B1	
Capacidade de análise e síntese.		B2	
Capacidade de organización e planificación.		B3	
Capacidade de xestión da información.		B4	
Toma de decisións.		B5	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B6	
Habilidades nas relacións interpersoais.		B7	
Razoamento crítico.		B8	
Traballo en equipos.		B9	
Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.		B10	
Motivación para a calidade.		B12	
Adaptación a novas situacións.		B13	
Aprendizaxe autónomo.		B14	
Creatividade.		B15	
Liderado.		B16	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. INTRODUCCIÓN Á PSICOLOXÍA DO TRABALLO.	1.1. O estudo científico da conduta e os procesos mentais: a Psicoloxía. 1.2. O traballo como fenómeno psicosocial. 1.3. O estudo do comportamento laboral: a Psicoloxía do Traballo. 1.4. Psicoloxía do Traballo e Relacións Laborais.



2. O RECRUTAMIENTO E A SELECCIÓN DE PERSOAL.	<p>2.1. A descrición do posto de traballo e a elaboración do perfil de esixencias.</p> <p>2.2. O recrutamento de candidatos.</p> <p>2.3. A selección de persoal.</p>
3. A FORMACIÓN NA EMPRESA.	<p>3.1. Concepto de formación.</p> <p>3.2. O valor estratéxico da formación.</p> <p>3.3. O departamento de formación.</p> <p>3.4. O plan de formación.</p> <p>3.5. Proceso de planificación da formación.</p>
4. A COMUNICACIÓN INTERNA NAS ORGANIZACIÓNS.	<p>4.1. O proceso de comunicación.</p> <p>4.2. Erros, barreiras e facilitadores da comunicación.</p> <p>4.3. Compoñentes cognitivos e emocionais da comunicación.</p> <p>4.4. Funcións da comunicación.</p> <p>4.5. Tipos de comunicación.</p> <p>4.6. Estilos de comunicación.</p> <p>4.7. A comunicación interna nas organizacións.</p> <p>4.8. A comunicación formal nas organizacións.</p> <p>4.9. A comunicación informal nas organizacións.</p> <p>4.10. O plan estratéxico de comunicación interna.</p>
5. LIDERAZGO.	<p>5.1. Conceptualización do liderazgo.</p> <p>5.2. O enfoque personalista: as teorías dos rasgos.</p> <p>5.3. Os enfoques conductuais: os estilos de liderazgo.</p> <p>5.4. Os enfoques situacionais ou contingenciais.</p> <p>5.5. Os novos enfoques.</p>
6. MOTIVACIÓN LABORAL.	<p>6.1. Concepto de motivación laboral.</p> <p>6.2. Teorías das necesidades.</p> <p>6.3. Teoría dos dous factores.</p> <p>6.4. O modelo de modificación do comportamento organizacional.</p> <p>6.5. Teoría das expectativas.</p> <p>6.6. Teoría da equidade.</p> <p>6.7. Teoría do establecemento de metas.</p> <p>6.8. Motivación a través do redeseño do posto de traballo.</p>
7. XESTIÓN DAS EMOCIÓNS NO TRABALLO.	<p>7.1. Concepto de emoción.</p> <p>7.2. Funcións das emocións.</p> <p>7.3. Tipos de emocións.</p> <p>7.4. O recoñecemento das emocións.</p> <p>7.5. A intelixencia emocional.</p> <p>7.6. Relevancia da xestión das emocións no traballo.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A4 A8 A16 A20 A21 A23 A24 A27 A28 A33 A34 A35 B6 B10 B12 B13 B16 C4 C7 C8	36	64	100
Investigación (Proxecto de investigación)	A32 B3 B5 B6 B10 B13 B14 B15 C3 C4	1	8	9
Recensión bibliográfica	B2 B12 C1 C4	1	5	6



Presentación oral	A13 B2 B7 B12 C1 C4	1	2	3
Proba mixta	A21 A23 A24 A28 A31 A33 B1 B2 B8 C1 C6	2	20	22
Traballos tutelados	A8 A14 A15 B1 B4 B9 B10 B15 C3 C4 C6 C7 C8	0	8	8
Atención personalizada		2	0	2

**\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Recensión bibliográfica	A recensión bibliográfica supón un proceso de lectura crítica dun libro, dun artigo, dunha tese ou dunha comunicación a un congreso. Como tal proceso comprende a lectura da obra, a análise do seu contido e unha crítica e valoración da mesma en relación á literatura existente sobre o tema. Unha recensión non supón un resumo da obra, nin unha mera análise do contido, pois o que lle outorga sentido e dimensión académica científica é a crítica que merece a xuízo do autor da recensión, en relación a outras obras coñecidas do mesmo ámbito ou en relación a súa propia experiencia.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas?". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente do estudiantado e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Recensión bibliográfica	Os/as alumnos/as contarán coa asistencia individualizada do profesor para levar a cabo as actividades descritas nas metodoloxías que o precisen. Esta asistencia incluírá a orientación sobre cuestións teóricas e técnicas, e fontes de información pertinentes.
Investigación (Proxecto de investigación)	A atención personalizada prestarase na aula nas horas de clase e no despacho do profesor no horario de tutorías.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación



Traballos tutelados	A8 A14 A15 B1 B4 B9 B10 B15 C3 C4 C6 C7 C8	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas?". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente do estudiantado e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor. Os/as alumnos/as realizarán individualmente ou en grupo diversos traballos propostos polo profesor ao longo do curso. Estes traballos tutelados serán entregados ao profesor nas datas indicadas por este e, posteriormente, levarase a cabo unha posta en común na aula.	20
Proba mixta	A21 A23 A24 A28 A31 A33 B1 B2 B8 C1 C6	A proba mixta constará de tres partes:  1ª) Ensaio. Búscase responder por escrito a unha pregunta de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudiantado; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.  2ª) Resposta breve. Preséntanse catro enunciados en forma de preguntas para responder de xeito breve e sintético.  3ª) Resposta múltiple. Formúlanse dez cuestións en forma de preguntas directas e catro opcións de resposta por cada cuestión, das que só unha delas é correcta.  Cada unha das tres partes se calificará cunha puntuación máxima de 10. A cualificación final da proba mixta será a suma das puntuacións de cada unha das tres partes, dividida por 3.	70
Sesión maxistral	A3 A4 A8 A16 A20 A21 A23 A24 A27 A28 A33 A34 A35 B6 B10 B12 B13 B16 C4 C7 C8	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A asistencia a clase computarase porcentualmente.	10

### Observacións avaliación

Será necesario obter unha puntuación mínima de 4.0 (sobre 10) na proba mixta para superar a materia. No caso de que a puntuación da proba mixta sexa inferior a 4.0 sobre 10, a puntuación final máxima na asignatura será de 4,0.

A cualificación de "Non presentado" outorgarase aos/as alumnos/as que non se presenten á proba mixta.

As cualificacións das diferentes metodoloxías de avaliación da primeira oportunidade da convocatoria (a excepción da proba mixta) se manterán para a segunda oportunidade, na que se deberán cumprir os mesmos requisitos que se establecen para a primeira oportunidade.

O único criterio (100% da nota) para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, será a proba mixta. O único criterio (100% da nota) para a avaliación da oportunidade adiantada, será a proba mixta. A realización fraudulenta da proba ou actividades de avaliación considérase falta grave (Regulamento disciplinar do estudiantado da UDC, art. 10, apdo. 3 f). Implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta: o/a estudante será cualificado/a con "suspenso" (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta da primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudiantado da UDC, art. 11, apdo. 4 b).

### Fontes de información



## Bibliografía básica

- Aamodt, M.G. (2010). Psicología industrial/organizacional. Un enfoque aplicado.. México: Cengage Learning.
- Alcover de la Hera, C. M<sup>a</sup>; Martínez Íñigo, D.; Rodríguez Mazo, F. y Domínguez Bilbao, R. (2004). Introducción a la Psicología del Trabajo.. Madrid: McGrawHill.
- Alcover de la Hera, C.M., Moriano León, J.A., Osca Segovia, A. y Topa Cantisano, G. (2012). Psicología del trabajo.. Madrid: UNED.
- Alegre, A. (2020). Dirigir con inteligencia emocional.. Madrid: Pirámide.
- Arnold, J. y Randall, R. (2012). Psicología del trabajo. Comportamiento humano en el ámbito laboral.. México: Pearson.
- Ascary Aguillón, A.A. (2015). El comportamiento humano en las organizaciones.. México: Manual Moderno.
- Bonache, J. y Cabrera, A. (2006). Dirección de personas. Evidencias y perspectivas para el siglo XXI. . Madrid: Prentice Hall.
- Cascio Pirri, A. y Guillén Gestoso, C. (2010). Psicología del Trabajo. Gestión de los RRHH. Skill management. Barcelona: Ariel.
- De Diego Vallejo, R. (2015). Empleo, personas y organizaciones. Cambios y transformaciones.. Madrid: Pirámide.
- De la Calle Durán, M<sup>a</sup> C. y Ortiz de Urbina, M. (2018). Fundamentos de RR.HH.. Madrid: Pearson.
- Gil Rodríguez, F. y Alcover de la Hera, C. M<sup>a</sup> (2005). Introducción a la Psicología de las Organizaciones. . Madrid: Alianza editorial.
- Gómez-Mejía, L.R., Balkin, D.B. y Cardy, R.L. (2001). Dirección y gestión de recursos humanos.. Madrid: Prentice Hall
- González García, M. y Olivares Orozco, S. (2014). Psicología del trabajo.. México: Patria.
- González Menéndez, M., Gutiérrez Palacios, R. y Martínez Lucio, M. (2011). Gestión de Recursos Humanos: contexto y política.. Pamplona: Thomson Reuters.
- Guillén Gestoso, C. y Guil Bozal, R. (2000). Psicología del Trabajo para Relaciones Laborales. . Madrid: McGrawHill.
- Landy, F. J. y Conte, J. M. (2005). Psicología Industrial. Introducción a la Psicología industrial y organizacional. . México: McGrawHill.
- López-Zafra, E. y Pulido-Martos, M. (2020). Inteligencia emocional en las organizaciones.. Madrid: Síntesis.
- Martín García, J.; Rubio Valdehita, S. y Lillo Jover, J. (2004). ¿Qué es la Psicología del Trabajo?. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Martín Quirós, M<sup>a</sup> A. y Zarco Martín, V. (2009). Psicología del trabajo, de las organizaciones y de los RR.HH.. Madrid: Pirámide.
- Martínez Moreno, E. y Hermosilla Pérez, D. (2020). Psicología de los RR.HH. Planificación, selección y promoción.. Bizkaia: Universidad del País Vasco.
- Martínez Tur, V., Ramos López, J. y Moliner Cantos, C. (2015). Psicología de las organizaciones.. Madrid: Síntesis.
- Morán Astorga, C. (2005). La Psicología del Trabajo: nociones introductorias. . Málaga: Aljibe.
- Morán Astorga, M<sup>a</sup> C. (2019). Psicología del trabajo. Competencias para RR.HH.. León: EOLAS.
- Moya Albiol, L. (2016). La empatía en la empresa.. Barcelona: Plataforma Editorial.
- Muchinsky, P.M. (2007). Psicología Aplicada al Trabajo. . Madrid: Thomson.
- Newstrom, J. W. (2007). Comportamiento humano en el trabajo. . México: McGrawHill.
- Ordóñez Ordóñez, M. (2009). Psicología del Trabajo. Historia y perspectivas de futuro.. Madrid: Pearson Educación.
- Osca Segovia, A., Palací Descals, F.J., Moriano León, J.A. y Lisbona Bañuelos, A.M. (2016). Nuevas perspectivas en psicología de las organizaciones.. Madrid: Sanz y Torres
- Palací, F. J. (2005). Psicología de las Organizaciones. . Madrid: Pearson Prentice Hall.
- Peiró, J.M. (2013). Introducción a la psicología del trabajo.. Madrid: UDIMA.
- Peiró, J.M. y Prieto, F. (1996). Tratado de Psicología del Trabajo. . Madrid: Síntesis.
- Pereda Marín, S. y Berrocal Berrocal, F. (2011). Dirección y gestión de recursos humanos por competencias.. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.
- Pereda Marín, S., Berrocal Berrocal, F. y Alonso García, M.A. (2014). Bases de psicología del trabajo para gestión de recursos humanos.. Madrid: Síntesis.
- Porret Gelabert, M. (2012). Gestión de personas. Manual para la gestión del capital humano en las organizaciones..

Madrid: ESIC.

- Quintanilla, I. (2013). Psicología social del trabajo.. Madrid: Pirámide.

- Rodríguez Fernández, A., Zarco Martín, V. y González González, J.M. (2009). Psicología del trabajo.. Madrid: Pirámide.

- Sánchez Gómez, R. (2014). Gestión y psicología en empresas y organizaciones.. Madrid: ESIC.

- Trechera, J. L. (2000). Introducción a la Psicología del Trabajo. . Bilbao: Desclee de Brower.

- Uribe Prado, J.F. (2016). Psicología del trabajo. Un entorno de factores psicosociales saludables para la productividad.. Madrid: Manual Moderno.

- Weigle, C., Benditto, B., González, N. y Vera, G. (2017). Psicología laboral. Explorando prácticas actuales.. Buenos Aires: Lugar.



Bibliografía complementaria	
-----------------------------	--

Recomendacións
----------------

Materias que se recomenda ter cursado previamente
---

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
--

Materias que continúan o temario
----------------------------------

Observacións
--------------

(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías